

Stoji činjenica da je postojala dužnost krcatelja i broдача da tužitelja kao zapovjednika broда posebno obavijeste o opasnim svojstvima spomenutog tereta, kao i da su zbog propusta ove dužnosti odgovorni radnici krcatelja i broдача proglašeni krivima, ali po ocjeni ovoga suda ovo je bez utjecaja, s obzirom da je tužitelj i bez toga morao znati da ferosilicijum ne smije krcati onako kako je to učinio, te kod takvog stanja stvari šteta koju je on zbog spomenutog događaja pretrpio nije neposredna posljedica propusta krcatelja i broдача, već njegova; jer da je utovar ferosilicijuma izvršio onako kako je to propisano, odnosno da je odbio ukrcaj i prijevoz bez prethodnog osiguranja, do spomenute štete ne bi došlo, bez obzira na propuste broдача i krcatelja.

Prema tome kad se iz naprijed izloženog utvrđuje da je šteta koju je tužitelj pretrpio prilikom spomenute nezgode neposredna posljedica propusta za koji je tužitelj odgovoran, to je prvostepeni sud pravilno odbio tužbeni zahtjev, pa tužitelj neosnovano tvrdi da je prvostepena presuda u pobijanom dijelu zasnovana kako na pogrešnom i nepotpunom činjeničnom utvrđjenju, tako isto i na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Stoga je valjalo žalbu odbiti i presuditi kao pod I izreke ove presude.

Prvostepena presuda, ukoliko se odnosi na trećetuženog, žalbom nije pobijana, pa je u tom dijelu ostala nepromijenjena.

Z.R.

Bilješka. - Prvostepenu presudu, koju je potvrdio gornjom presudom Vrhovni privredni sud, donio je Viši privredni sud SR Hrvatske u Zagrebu dne 30.X 1967. u vijeću sastavljenom od Zvone Rihtmana, prof.dra Vladislava Brajkovića, i dra Emilija Pallua.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 24.VI 1967.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gabro Badovinac, Paula Humeck

Prijevoz kamionom - Odgovornost vozara - Primjena prava - Dokazna snaga prijevoznice - Dužnost osiguranja robe od strane imaoца prava - U nedostatku pozitivnih propisa na prijevoze izvršene na teritoriju SFRJ primjenjuju se načela Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom - Činjenica što je primalac primio robu i prijevoznicu bez prigovora ne

isključuje mogućnost da imalac prava dokaže na drugi način da je robu od vozara primio u oštećenom stanju - Okolnost što imalac prava nije osigurao robu ne oslobadja vozara odgovornosti za manjak, oštećenje ili gubitak robe

Tužitelj navodi da je 14.VII 1965. predao tuženom na prijevoz 4.943 litre vina na relaciji tužiočev po drum u Negotinu - tužiočevo stovarište u Beogradu.

Roba je utovarena u vozilo tuženoga, koje se na putu prevrnulo i tom prilikom je iscurilo iz buradi ukupno 1.249 litara vina, što po n.din. 1,40 za jednu litru iznosi n.din. 1.748,60 koji iznos tužitelj potražuje od tuženika s 8% kamata od 13.III 1967. do isplate, i naknadu parničnog troška.

Tuženik je priznao da je zaključen ugovor o prijevozu i da je prijevoz izvršio. S robom je tuženik predao tužitelju prijevoznicu iz koje slijedi da je tužitelj robu primio u redu i prihvatio uvjete prijevoza i plaćanja.

Iz ovoga slijedi, kaže tuženik, da je on primljenu količinu robe uredno predao. Međutim ako manjak i postoji radi eventualnog prevrtanja vozila, tužitelj je bio dužan osigurati robu pri prijevozu, jer je tuženik prevoznik, a ne špediter, pa ne osigurava robu u prijevozu. Prema tome tužitelj je kao pošiljalac i primalac nastalu štetu mogao nadoknaditi s naslova kasko osiguranja robe. Predložio je da se tužitelj s tužbom odbije i presudi na naknadu parničnog troška.

Pobijanom presudom presudjen je tuženik da plati tužitelju iznos od n.din. 1.748,60 s 8% kamata od 13.III 1967. do isplate, i da mu naknadi parnični trošak od n.din. 232,50.

U obrazloženju presude navedeno je da sud na temelju uvida u zapisnik od 19.VII 1965. broj 19 smatra utvrđenim da je za vrijeme prijevoza došlo do prevrtanja vozila uslijed čega je nastao manjak od 1.249 litara vina u vrijednosti od n.din. 1.748,60. Zapisnik je za tuženika potpisao šofer. Konačno ni sam tuženik ne poriče da je došlo do prevrtanja kamiona. Za tako nastalu štetu odgovara tužitelju tuženi vozar, pa i u slučaju ako je pošiljka bila osigurana, jer i u tom slučaju tužitelj može naknadu štete tražiti ili od osiguratelja, ili izravno od počiniatelja štete.

Presudu pobija žalbom tuženik zbog žalbenih razloga pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

U obrazloženju žalbe navedeno je da sud nije uvažio da je tužitelj bio dužan osigurati robu u prijevozu, i da je tuženiku potvrdio na prijevoznici da je pošiljku u redu primio. Osim toga nije stvarna količina proliivenog vina utvrđena na vjerodostojan način. Nije jasno uz navedene prilike zbog čega je zaključen sporazum od 14.VII 1965.

Tuženik je predložio da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu radi nastavnog raspravljanja i donošenja nove odluke, podredno da se presuda preinači, zahtjev tužbe odbije i tužitelj presudi na naknadu parničnog troška u prvom i u drugom stepenu.

Drugostepeni sud je ispitao pobijanu prvostepenu presudu u granicama navedenim u odredbi člana 353 Zpp., pa je našao da je žalba neosnovana i to iz slijedećih razloga:

Tuženik je naveo u odgovoru na tužbu: iako postoji manjak vina radi navedenog prevrtanja vozila, da on ne odgovara za utuženu štetu, jer da je tužitelj bio dužan osigurati pošiljku za vrijeme prijevoza. Otuda proizlazi da sam tuženik dopušta da je došlo do manjka u količini prevezenog vina uslijed prevrtanja kamiona za vrijeme prijevoza. Taj je manjak međjutim utvrđen zapisnikom od 19.VII 1965. broj 29 od komisije u kojoj je sudjelovao i tuženikov šofer, a koja je komisija utvrdila da je propala količina od 1.249 litara vina po n.din. 1,40 u vrijednosti od n.din. 1.748,60 što čini utuženi iznos. Uz te prilike nije odlučno što je tužitelj na prijevoznici potvrdio da je pošiljku u redu preuzeo, jer je manjak na pošiljci i činjenica da je on nastao prigodom prijevoza utvrđena od prvostepenog suda na drugi vjerodostojan način.

S obzirom na ovo utvrđenje prvostepenog suda, koje ovaj drugostepeni sud usvaja u cijelosti, tuženik je dužan naknaditi tužitelju štetu nastalu za vrijeme prijevoza na robu predanoj mu na prijevoz, kako je to ispravno presudio prvostepeni sud.

Ne može se uvažiti niti navod žalbe da tuženik ne bi odgovarao tužitelju za spornu štetu zbog toga što nije osigurao pošiljke, da bi u protivnom slučaju mogao štetu naplatiti od osiguratelja.

Tuženik je u smislu odredbe člana 17, stav 2. Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestama (CMR) od 19.V 1956. (Dodatak Sl.list br.11/58), koje se primjenjuju i na unutarnji prijevoz, u pomanjkanju pozitivnih propisa dužan tužitelju naknaditi štetu nastalu u prijevozu, ako ne može dokazati da je do štete došlo uslijed uzroka koji on nije

mogao izbjeći niti spriječiti, ili zbog naloga samoga pošiljaoca, ili uslijed prirodne mane robe. Od te dužnosti on se ne može osloboditi zbog toga što bi pošiljka bila osigurana, jer imalac prava je ovlašten da i u tom slučaju baš od njega traži naknadu štete. Uostalom, ako bi imalac prava u takvom slučaju tražio naknadu štete od osiguratelja, bio bi potonji na temelju cesije ili zakonske subrogacije legitimiran da traži regresnim putem naknadu sporne štete od tuženika.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 24.VI 1967.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gabro Badovinac, Paula Humek

Prijevoz kamionom - Primalac koji primi robu od vozača, dužan je vozaču nadoknaditi troškove prijevoza, bez obzira da li je ugovor o prijevozu zaključio vozač koji je vršio prijevoz, ili neka druga osoba - Ovo stoga što primalac primitkom prijevoznice i robe bez prigovora stupa u ugovorni odnos s vozačem koji je izvršio prijevoz

Tužitelj je vozač koji je izvršio prijevoz robe, a tuženik je primalac tereta. Tužitelj tuži za isplatu vozarine.

Tuženik je prigovorio mjesnoj nadležnosti prvostepenog suda jer da je njegovo sjedište u Beogradu. Zatim da ne stoji s tužiteljem ni u kakvom poslovnom odnosu u vezi s prijevozom za koji tužitelj traži naplatu na temelju utuženog računa.

Predložio je da se tužitelj sa zahtjevom tužbe odbije i presudi na naknadu parničnog troška, a platni nalog prvostepenog suda da se stavi van snage.

Tužitelj je odgovorio da je sporni ugovor o prijevozu zaključen između poduzeća "Srbijatransport" u Beogradu i tužitelja na temelju prijevoznice od 5.XII 1966. broj 4436 prema kojoj je primalac robe bila tuženikova poslovnicu u Rijeci, koja je imala platiti trošak prijevozne usluge, i koja je tu obvezu i preuzela primitkom robe i potpisom prijevoznice bez prigovora. Zbog toga je neosnovan i prigovor mjesne nenadležnosti suda, a i prigovor promašene pasivne legitimacije.

Pobijanom presudom odbijen je prigovor mjesne nenadležnosti suda i prvostepeni sud je proglašen stvarno